

Sygn. akt IV U 1176/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 11 lipca 2014 roku nr (...)

w sprawie S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu S. T. emeryturę od dnia 01 maja 2014 roku.

Sygn. akt IVU 1176/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 października 2014 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 11 lipca 2014 r. odmówił S. T. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu swej decyzji organ rentowy wskazał, iż odwołujący nie spełnia przesłanek przyznania świadczenia emerytalnego określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2004 r. Nr 39 poz. 353 z póź. zm.), bowiem nie udokumentował 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymienionej w wykazie A bądź B stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.), a tylko 7 lat, 6 miesięcy i 29 dni.

S. T. w odwołaniu od tej decyzji domagał się jej zmiany i przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponieważ ukończył 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach jako kierowca ciągnika w okresie od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. i o ile będzie taka konieczność to także w okresie od 07.02.1992 r. do 31.01.2006 r. sporne okoliczności zamierza udowodnić zeznaniami świadków.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Bezsporne były następujące okoliczności sprawy:

S. T. urodzony w dniu (...) r. w dniu (...) r. ukończył 60 lat. Na dzień 01.01.1999 r. legitymuje się okresem zatrudnienia wynoszącym 25 lat i 2 miesiące i 2 dni okresów składkowych. Wymiar czasu pracy w szczególnych warunkach uznany przez organ rentowy wynosi 7 lat, 6 miesięcy i 29 dni na co składają się okres zatrudnienia od 09.04.1974 r. do 15.05.1981 r.

(okoliczności bezsporne)

Ponadto Sąd ustalił następujące okoliczności:

W okresie od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. S. T. pracował w (...)Przedsiębiorstwie (...) w D. jako kierowca ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego praca polegała na kierowaniu ciągnikiem obsługującym beczkę ascenizacyjną tj. wywoził nieczystości z zakładów oraz od ludności – po prostu czyścił szamba. Pracował stale, po 8 godzin dziennie. Pracodawca ten nie istnieje.

(dowód: zeznania odwołującego –k.17 as,

zeznania świadka W. B. –k. 22 as,

zeznania świadka S. G. –k.21v as,

zeznania świadka W. K.–k.22 as,

zmiana warunków pracy z dnia 15.10.1984 r. –k.9 as,

świadcstwo pracy z dnia 29.01.1992 r. – k. 5 as)

Odwołujący w dniu 27.05.2014 r. wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek z dnia 27.05.2014 r. –k. 1-4 ar czII).

Na podstawie zeznań świadków W. B., S. G. i W. K., zeznań odwołującego słuchanego w charakterze strony oraz dowodów z dokumentów Sąd ustalił , że odwołujący w okresie od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. pracował w (...)Przedsiębiorstwie (...) w D. tj. przez cały okres zatrudnienia jako kierowca ciągnika obsługujący beczkę ascenizacyjną. Odwołujący jako kierowca ciągnika pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy tj. po 8 godzin dziennie, a czasami nawet dłużej. Świadkowie pracowali z odwołującym się na przestrzeni spornego okresu i dzięki temu posiadali wiedzę w tym zakresie. Zeznania świadków korespondowały ze sobą i pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter pracy odwołującego we wskazanych okresach.

Także zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ były spójne konsekwentne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności. Depozycje te potwierdziły wypowiedzi świadków współpracowników odwołującego, że praca świadczona była warunkach szkodliwych, a brak jest jakichkolwiek uzasadnionych podstaw, aby odmówić im właściwego dla nich waloru dowodowego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów zalegających w aktach rentowych odwołującego, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości Sądu, zarówno treść jak i forma dokumentów nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich jakie należałoby uwzględnić urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego w tym wynikającego z art. 244 i art.245 kpc.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy S. T. przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Z §1 Rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. § 2 ust. 1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Kwestią sporną pomiędzy stronami było ustalenie, czy S. T. był zatrudniony w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie (...) w D. od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. jako kierowca ciągnika obsługujący beczkę ascenizacyjną skoro nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach jedynie w oparciu o zeznania świadków, własne zeznania oraz świadectwa pracy i dokumentację pracowniczą.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji. Natomiast w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49) określone zostały środki dowodowe, które powinny być dołączone do wniosku, stwierdzające okoliczności uzasadniające przyznanie tego świadczenia (§ 4 ust. 3). W myśl § 21 ust. 1, 4 i 5 powołanego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W przypadku zaś ubiegania się pracownika o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne

okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty. Wyjątek od zasady ustalonej w powołanym przepisie jest zawarty w § 22 wymienionego rozporządzenia, który przewiduje, że okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach zaświadczenia z zakładu pracy, ponieważ został zlikwidowany to może wykazać to w oparciu o inne dowody w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

Jak wyjaśnił bowiem Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art. 473 kpc, który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udawadniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). Skoro więc w niniejszej sprawie odwołujący nie dysponował zaświadczeniem potwierdzającym pracę w szczególnych warunkach, a pozyskanie takowego stało się niemożliwe z uwagi na likwidację wskazanych powyżej zakładów pracy, w których był zatrudniony, zasadnym stało się ustalenie okoliczności w jakich odwołujący świadczył pracę na podstawie zeznań świadków i odwołującego oraz świadectw pracy. W oparciu o nie Sąd ustalił, iż odwołujący w okresie od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. pracował w (...)Przedsiębiorstwie (...) w D. jako kierowca ciągnika obsługujący beczkę ascenizacyjną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jego praca polegała na kierowaniu ciągnikiem obsługującym beczkę ascenizacyjną tj. wywoził nieczystości z zakładów oraz od ludności do oczyszczalni. Czyścił szamba i taką pracę wykonywał stale, po 8 godzin dziennie. Praca ta została zaliczona, zgodnie z wykazem A dział VIII pkt. 3, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - do prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Po uwzględnieniu spornych okresów odwołujący legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szkodliwych określonych w wykazie A w wymiarze co najmniej 15 lat.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę w przedmiotowej sprawie odwołujący spełnia przesłanki do przyznania tzw. wcześniejszej emerytury, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). S. T. osiągnął bowiem wiek 60 lat ((...) r.), posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 25 letni okres składkowy), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ po uznaniu mu spornego okresu pracy w warunkach szczególnych tj. od 15.05.1981 r. do 31.01.1992 r. obok już uznanego mu przez organ rentowy okresu od 09.04.1974 r. do 15.05.1981 r. tj. 7 lat, 6 miesięcy i 29 legitymuje się ponad 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania Sąd działając na mocy wskazanych wyżej przepisów prawa zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 01.05.2014 roku, to jest od miesiąca w którym zgłosił wniosek o emeryturę stosownie do treści art. 129 ust. 1 powołanej ustawy.

Mając na względzie powyższe orzeczono na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego i art.477¹⁴ §2 k.p.c.